

Spis treści

Wstęp	9
Rozdział I. Nauki prawne i społeczne wobec problemu osób powracających do przestępstwa ...	15
1.1. Przystępczość powrotna w ujęciu prawnym	17
1.2. Społeczno-demograficzna i kryminologiczna sylwetka osób powracających do przestępczości	24
1.3. Przeobrażenia wychowawczej funkcji kary pozbawienia wolności. Dylematy polskiej „pedagogiki więziennej”	35
Rozdział II. Teoretyczno-metodologiczne podstawy badań procesu stawania się recydywistą	45
2.1. Rodowód jakościowych metod badań nad przestępczością.....	49
2.2. Założenia paradygmatu interpretatywnego. Symboliczny interakcjonizm jako perspektywa teoretyczna	52
2.2.1. Podejście dramaturgiczne	56
2.2.2. Model rytuału interakcyjnego i interakcji strategicznej	58
2.3. Interakcyjne ujęcie procesu stawania się przestępcą	60
2.4. Metodologia teorii ugruntowanej w badaniu karier instytucjonalnych	67
2.4.1. Sposoby zbierania materiału empirycznego	73
2.4.2. Więzienie jako teren badań naukowych.....	87
2.4.2.1. Formalno-organizacyjne trudności prowadzenia badań w zakładzie karnym.....	88
2.4.2.2. Badanie jako osobiste doświadczenie.....	92
2.4.3. Opis Uczestników badań.....	102
Rozdział III. Kariera instytucjonalna osób powracających do przestępstwa	107
3.1. Progresywny porządek doświadczania instytucji	108
3.1.1. Selekcyjny wymiar kariery instytucjonalnej.....	109
3.1.1.1. Reguła „drugiej szansy”	116
3.1.1.2. Podwójna diagnoza	121
3.1.2. Dynamika izolacji społecznej	129
3.2. Partycypowanie na obrzeżach	136
3.2.1. Partycypujący poprzez środowisko	136
3.2.2. Partycypujący utrzymujący dystans.....	144
3.2.2.1. Partycypujący-ofiara	144
3.2.2.2. Partycypujący poprzez incydent	145
3.2.2.3. Partycypujący poprzez wytwarzanie środowiska	146
3.3. Karierowicze instytucjonalni i Partycypujący na obrzeżach w warunkach izolacji więziennej	146
Rozdział IV. Oswajanie więzienia	151
4.1. Pokonywanie miejsca.....	152
4.1.1. Emocje towarzyszące byciu umieszczonym w więzieniu po raz pierwszy	153
4.1.1.1. Lęk a cechy instytucji totalnej	154

4.1.1.2. Lęk w relacjach z innymi osadzonymi	156
4.1.1.3. Inne odczucia towarzyszące lękowi.....	157
4.1.2. Typy nowo przybyłych.....	158
4.1.3. Taktyki unikania opresji i wytwarzania środowiska opresji	162
4.1.3.1. Szukanie sojuszników (popleczników).....	164
4.1.3.2. Otwarta konfrontacja	169
4.1.3.3. Wyczulenie	172
4.1.3.4. Autoagresja	173
4.1.3.5. Postawienie się.....	174
4.1.3.6. Odnalezienie chłopca do bicia	177
4.1.3.7. Testowanie pozycji	179
4.1.3.8. Sterowanie uwagą.....	181
4.1.3.9. „Grypsowanie”	183
4.1.4. (Re)negocjowanie swojego statusu.....	186
4.1.4.1. Eksponowanie atrybutów.....	187
4.1.4.2. Dzielenie się.....	189
4.1.4.3. Wchodzenie w koalicje z „bardziej doświadczonymi”.....	190
4.1.4.4. Błaznowanie	192
4.1.5. Taktyki wspierające	194
4.1.5.1. Agresywne zaczepki	194
4.1.5.2. Ekspresja złości	196
4.2. Pokonywanie czasu	198
4.2.1. Neutralizowanie	205
4.2.1.1. Unikanie.....	207
4.2.1.2. Uchylenie się	208
4.2.1.3. Wymiana definicji	209
4.2.1.4. Kibicowanie	210
4.2.1.5. Przetrzymanie	211
4.2.1.6. Ustępowanie	212
4.2.1.7. Przeniesienie się.....	213
4.2.1.8. Zarządzanie estymą podkultury więziennej.....	214
4.2.1.9. Szukanie sojuszników (kompanów)	214
4.2.2. Porządkowanie	218
4.2.2.1. Szukanie sojuszników (wspólników)	219
4.2.2.2. Eksponowanie atrybutów.....	224
4.2.2.3. Zarządzanie estymą kultury grypsowania	230
4.3. Relacje Pokonujących	236
4.3.1. Relacja oparta na antagonizmach.....	237
4.3.2. Relacja „uczeń – mistrz”.....	238
4.3.3. Relacje oparte na respekcie.....	241
Rozdział V. Oswajanie wolności.....	245
5.1. Uwarunkowania przyjętego stylu życia w więzieniu	245
5.1.1. Życie życiem więziennym	246
5.1.2. Życie wizją życia na wolności	253
5.1.3. Punkt zwrotny w karierze instytucjonalnej Recydywistów	257
5.2. Autoprezentacja Zasługującego na wolność	261
5.2.1. Strategie autoprezentacji.....	268
5.2.1.1. Lokowanie się w roli ofiary systemu	272
5.2.1.2. Odwoływanie się do wartości uznawalnych społecznie.....	273

5.2.1.3. Nawrócenie religijne.....	273
5.2.1.4. Zakotwiczenie na wolności.....	277
5.2.1.5. Definiowanie przestępczości przez pryzmat choroby.....	278
5.2.2. Zarządzanie dowodami zmiany	278
5.2.2.1. Odcinanie przeszłości „grubą kreską”.....	278
5.2.2.2. Realizacja wartości pożądanych społecznie	280
5.2.2.3. Demonstrowanie zaplecza na wolności	282
5.2.2.4. Zrywanie ze współnikami	283
5.2.2.5. Manifestowanie sukcesu pedagogicznego personelu	284
5.2.2.6. Ekspozowanie nowych kompetencji	286
5.2.2.7. „Księgowanie” zmiany	289
5.3. Strategie unikania i opóźniania powrotu do więzienia	293
5.3.1. Koncepcje wolności	293
5.3.1.1. Brak planu.....	294
5.3.1.2. Posiadanie planu	297
5.3.2. Nadrabianie straconego czasu.....	310
5.4. Partnerki życiowe Recydywistów oraz ich rola w rozwoju i hamowaniu kariery instytucjonalnej mężczyzn powracających do przestępczości.....	314
5.4.1. Ratownicza.....	315
5.4.2. Terapeutka	318
5.4.3. Resocjalizatorka	321
5.4.4. Ofiara współczucia	322
5.4.5. Stabilizatorka	323
5.4.6. Zakładniczka	327
5.4.7. Wspólniczka.....	327
5.4.8. Facylitatorka	328
5.4.9. Destabilizatorka	329
5.4.10. Kobiety ze środowiska.....	329
5.4.11. Kobiety współzależnione	332
5.4.12. Kobiety lojalne i „kolejnej szansy”. Kobiety porzucone	334
5.4.13. Rodzaje relacji z kobietą w próbach zerwania z wizerunkiem Recydywisty ...	339
5.4.14. Rodzaje relacji z kobietą w procesie rozwoju Recydywy	341
Rozdział VI. Kontekst pedagogiczny i resocjalizacyjny procesu stawania się recydywistą i kariery instytucjonalnej	345
6.1. Wzory karier instytucjonalnych recydywistów w perspektywie pedagogicznych przesłanek prawno-społecznego systemu zapobiegania demoralizacji i przestępczości.....	345
6.2. Wizerunkowe gry Karierowiczów instytucjonalnych	356
6.2.1. Konstruowanie wizerunku Recydywisty w relacjach z innymi Karierowiczami w wymiarze problemów adaptacyjnych do warunków resocjalizacji więziennej i „drugiego życia” instytucji.....	357
6.2.2. Zarządzanie „regułami gry” więziennej resocjalizacji	368
6.3. Strategie powstrzymywania się Recydywistów przed powrotnością do przestępczości.....	373
6.4. „Kasowanie” tożsamości dewiacyjnej z perspektywy „nowej” pedagogiki resocjalizacyjnej	381
Zakończenie.....	387
Bibliografia	395
Od Redakcji.....	411